

آموزش همراه با ورزش

گزارشی از بازیگاه تخصصی پرورش استعداد‌های کودکان قزوین

گزارشگر: نصرالله دادار

این مرکز اشاره می‌کند و می‌گوید: «ارتقای فرهنگی کودکان و آشنا کردن آن‌ها با ویژگی‌های فرهنگی، دینی و ملی خودشان از مهم‌ترین اهداف ماست. اولین مراسم جشنی که در خانه شادی برپا شد، به مناسبت نیمه شعبان بود. تعامل با خانواده‌ها از طریق گروه‌های اجتماعی در تلگرام و اینستاگرام و آموزش‌های دینی از برنامه‌های ماست.» وی می‌افزاید: «شعار امروز دنیا این است که بچه باهوش نمی‌خواهیم، همه بچه‌ها باهوش‌اند. ما به دنبال بچه باهوش خلاق هستیم. ما معتقدیم بهترین آموزش برای بچه‌ها، آموزش‌های جذاب از طریق بازی است. بازی برای کودکان همیشه جذابیت دارد.

امروز خیلی از کشورهای پیشرفته، ضرورت بازی در محیط باز برای آموزش را درک کرده‌اند و روی این روش کار می‌کنند. متأسفانه در جامعه ما، محدودیت‌ها

بودند و مربی‌ها با آن‌ها کار می‌کردند. چند لحظه بعد، خانم مریم اویسی، مدیر خانه شادی هم به ما پیوست. خانم اویسی متولد سال ۱۳۵۷ در قزوین و کارشناس ارشد معماری است. او که در دانشگاه آزاد اسلامی قزوین در رشته معماری تدریس می‌کند، متأهل است و دو پسر چهار ساله و نه‌ساله دارد. او می‌گوید: «وقتی دانشجویانم در زمینه طراحی مهدهای کودک، کار می‌کردند، متوجه شدم که در مهدکودک‌های کشورهای توسعه یافته به مسائل مهمی در زمینه رشد عاطفی، هیجانی، جسمی، اجتماعی و ... کودک توجه می‌شود که متأسفانه در کشور ما کمتر به آن‌ها توجه شده است.

همین امر موجب علاقه‌مندی من به تأسیس این مرکز شد؛ به‌خصوص که خودم دو پسر چهار ساله و نه‌ساله دارم و رشد و تربیت صحیح و اصولی آن‌ها برایم از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.»

خانم اویسی اضافه می‌کند: «نزدیک شش سال طول کشید تا مجوز تأسیس خانه شادی را از سازمان فرهنگی - هنری شهرداری قزوین بگیرم و سرانجام در اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۴، اولین بازیگاه تخصصی پرورش استعداد‌های کودکان را در قزوین راه‌اندازی کردم.»

مدیر خانه شادی سپس به اهداف

اشاره

خانه شادی، اولین بازیگاه تخصصی پرورش استعداد‌های کودکان است که در اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۴ در شهر قزوین توسط خانم مریم اویسی تأسیس شده است. غلبه بر تندخویی و پرخاشگری در کودکان، رها کردن آنان از مشکل وابستگی، تقویت روابط اجتماعی بین کودکان، تقویت اعتمادبه‌نفس کودکان، استعدادیابی، پرورش خلاقیت، تقویت هوش و در یک کلام تأمین شادی برای همه کودکان، از اهداف اصلی خانه شادی قزوین است.

آنچه در پی می‌آید، گزارش بازدید ما از این مرکز است.

کلیدواژه‌ها: بازی، خلاقیت، اعتمادبه‌نفس، روابط اجتماعی، شادی

اوایل زمستان، در یک روز سرد، صبح زود به همراه عکاس و راننده سازمان از تهران به سمت قزوین حرکت کردیم. ساعت ۸ صبح وارد قزوین شدیم. شهر کاملاً خلوت و آرام بود. شاید یکی از دلایل این امر، سردی بیش از حد هوای آن روزها بود. پارسان پارسان به خیابان بلوار شمالی رفتیم. خانه شادی در این خیابان، نبش کوچه عبادت بود. وقتی وارد خانه شادی شدیم، بچه‌ها را دیدیم که در بخش‌های مختلف مشغول بازی

کودک باید بدون محدودیت و قید و شرط تجربه و عمل کند تا بفهمد بر اساس روان‌شناسی نوین، پرورش استعداد‌های کودکان بر پایه آموزش غیرمستقیم همراه با بازی و سرگرمی (خودآموزی) است

استعدادهایش نمی‌شود بلکه استعدادهای او را سرکوب و وی را از مسیر اصلی دور می‌کند.»

وی اضافه می‌کند: «براساس روان‌شناسی نوین، پرورش استعدادهاى کودکان بر پایه آموزش غیرمستقیم همراه با بازی و سرگرمی (خودآموزی) است. کودک به‌طور غریزی و فطری تمایل به بازی دارد و علاقه او به بازی ذاتی است. خانه شادی به عنوان

اولین بازیگاه تخصصی پرورش استعدادهاى کودکان با ایجاد فضای متنوع، شاد و مطلوب با رعایت استانداردهای لازم مطابق روحیات و علایق کودکان سعی در کشف و پرورش استعدادهاى آنان دارد.»

بعد از توضیحات اولیه خانم اویسی، با راهنمایی وی از فضاهای مختلف خانه شادی بازدید کردیم.

مدیر خانه شادی یادآور شد: «فضاهای این بازیگاه تخصصی را براساس هوش‌های چندگانه گاردنر طراحی کرده‌ایم و هر یک از فضاها موجب رشد هوش و استعدادهاى خاصی از کودکان می‌شود.»

فضای بازی‌های پر تحرک

وقتی وارد خانه شادی می‌شوی، اولین فضایی که جلب توجه می‌کند، فضای بازی‌های پر تحرک است. این فضای سرپوشیده و زیبا با انواع وسایل بازی ایمن و استاندارد و خاص کودکان در دوره سنی ۲ تا ۵ سال و ۶ تا ۹ سال پر شده است. تاب، سرسره، وسیله پرش و جنبش، تونل و استخر توپ بخشی از وسایل بازی کودکان در این قسمت از خانه شادی است. این فضا به منظور افزایش تحرک و تخلیه انرژی و هیجان‌های کودکان با فعالیت‌های فیزیکی طراحی شده است و موجب شادی، نشاط و تحرک کودکان می‌شود.

خانم اویسی توضیح می‌دهد: «شادی، هیجان و تحرک در کودکان باعث تخلیه

زیاد است. ما در کنار زندگی آپارتمان‌نشینی فکر نکرده‌ایم که برای بازی بچه‌ها چه باید کرد.

اریکسون معتقد است که پیدایش خلاقیت در کودکان با آزادی عمل آغاز می‌شود. کودک باید بدون محدودیت و قید و شرط، تجربه و عمل کند تا بفهمد. ما هم باید به کودکان آزادی عمل بدهیم تا خودشان انتخاب کنند و آموزشی انعطاف‌پذیر برای آنها داشته باشیم.»

به اعتقاد خانم اویسی، دنیای کودک دنیای پیچیده‌ای است که برای درک و کشف آن باید کودکانه زیست و کودکانه اندیشید.

وی می‌گوید: «همواره این سؤال در ذهن والدین تداعی می‌شود که چگونه می‌توان استعدادهاى کودک را شناخت و او را در مسیر درست پرورش داد. در صورت نداشتن شناخت کافی، والدین، کودک را در شرایطی قرار می‌دهند که نه تنها باعث پرورش

انرژی و رسیدن به آرامشی می‌شود که لازمه یادگیری است.»

شهر کودک و آموزش مهارت‌های زندگی

«شهر کودک» بخش دیگری از خانه شادی قزوین است. در این بخش سعی شده است که فضای یک شهر واقعی برای کودکان فراهم شود. در شهر کودک، قسمت‌های مختلفی مانند: سوپرمارکت، میوه‌فروشی، بیمارستان، مسجد، آتش‌نشانی، تعمیرگاه، بانک، مدرسه و کتابخانه وجود دارد و کودکان در آنجا به‌طور عملی با فضا و محیط یک شهر واقعی آشنا می‌شوند.

خانم اویسی می‌گوید: «ما در شهر کودک همه فضاهای یک شهر واقعی را شبیه‌سازی کرده‌ایم تا کودکان با مهارت‌های زندگی آشنا شوند. البته با محدودیت فضا و امکانات روبه‌رو هستیم ولی با وجود این، تلاش کرده‌ایم که کودکان از ابتدا با مسائل زندگی آشنا شوند. یکی از اهداف اساسی ما در خانه شادی، بالا بردن شناخت کودکان از توانایی‌ها، استعدادها و ظرفیت‌های فردی خودشان است؛ زیرا انسان با شناخت خود به شناخت خدا - که این همه توانایی به او داده است - نیز می‌رسد و این امر موجب رشد باورهای دینی و مذهبی او می‌شود.» وی می‌افزاید: «کودکان دوست دارند از والدین خود الگو بگیرند و خود را در موقعیت‌های اجتماعی قرار دهند اما در سبک زندگی امروزی ما به دلیل تک‌فرزندی بودن خانواده‌ها، تقویت اعتمادبه‌نفس و رشد اجتماعی کودکان به درستی انجام نمی‌گیرد.

ما در شهر کودک، برای کودکان امکان قرارگیری در موقعیت‌های شغلی مختلف و برقراری روابط اجتماعی با هم‌سالان خود را فراهم می‌کنیم. این امر باعث پرورش حس استقلال‌طلبی کودکان، تقویت اعتمادبه‌نفس، غلبه بر ترس و نگرانی، افزایش قدرت درک و همدلی آنان

با کودکان دیگر و رشد مهارت‌های گفتاری و کلامی‌شان می‌شود. مریبان ما در شهر کودک قوانین شهروندی و آپارتمان‌نشینی و ضرورت رعایت نظم و ترتیب را به کودکان آموزش می‌دهند.»

فضای بازی‌های فکری

بعد از بازدید از شهر کودک، وارد یک بخش دیگر از خانه شادی به نام «فضای بازی‌های فکری» می‌شویم. افزایش تمرکز، توجه به نظم، کمک به هدفمندسازی کودک، تقویت خلاقیت، هوش و حافظه و افزایش قدرت تحلیل از جمله اهدافی است که در قسمت بازی‌های فکری خانه شادی دنبال می‌شود. در این قسمت، وسایل بازی استاندارد شامل انواع پازل، لگو، آجره و... در فضایی جذاب و پویا جهت ارتقای قدرت تحلیل مسئله، تمرکز، هدفمندی و دقت و توجه کودکان، قرار داده شده است. مربی بچه‌ها در حال آموزش کودکان با وسایل بازی‌های فکری است.

خانم اویسی می‌گوید: «در این بخش، بچه‌ها با استفاده از پازل‌ها و آجره خلاقیت‌های خود را در ساخت خانه، تونل، قطار، وسایل بازی و... بروز می‌دهند. همچنین روی مهارت‌های فردی مانند بستن دکمه‌ها، بند کردن کفش، دوخت و... کار و تمرین می‌کنند.» وی می‌افزاید: «در این بخش، کودکان علاوه بر اینکه روی مهارت‌های فردی خود کار می‌کنند، با مفاهیم انتزاعی آشنا می‌شوند. آن‌ها در ابتدا معنی گذشت،

دوستی، مهربانی، شادی، تعجب، گریه، خنده، خشم و... را نمی‌دانند و ما از طریق قصه، نمایش، صورتک‌ها این نوع مفاهیم را به آن‌ها آموزش می‌دهیم. بازی بیان احساسات هم داریم. صورتک‌ها چهره‌های مختلف انسان‌های عصبانی، شاد، غمگین، خوشحال، گریان، خندان را به کودکان نشان می‌دهند. بعد از نشان دادن صورتک‌ها، مربی از بچه‌ها سؤال می‌کند و می‌گوید: بچه‌ها... وقتی که عصبانی یا ناراحت هستیم، چه کار باید بکنیم، یا اگر شاد هستیم، چه باید بکنیم و آن‌ها کم‌کم یاد می‌گیرند که در شرایط گوناگون با جامعه چگونه برخورد کنند.»

بازی‌های تخیلی

بازی‌های تخیلی بخش

نقاشی آزاد است که موجب تقویت هوش، خلاقیت و تمرکز در کودکان می‌شود.

بخش دوم شامل فضاهایی از قبیل: سالن تئاتر و فضاهایی برای کاردستی، عروسک‌سازی و عروسک‌گردانی، اتاق گریم همراه با انواع تن‌پوش‌های حیوانات و لباس‌های سنتی برای ارتقای مهارت‌های کلامی و گفتاری کودکان، تقویت اعتمادبه‌نفس، رشد خلاقیت، رشد اجتماعی و اخلاقی آن‌ها از طریق خلق داستان‌های آموزنده، کار با انواع وسایل و اجرای نمایش و تئاتر با آثار هنری خلق شده توسط کودکان است.

مدیر خانه شادی می‌گوید: «شن‌بازی یکی از بهترین بازی‌ها برای آموزش خلاقیت است. بچه‌ها هنگام شن‌بازی، هیجانان خود را بیرون می‌ریزند و آرامش پیدا می‌کنند. فضای شن‌بازی در بیشتر کشورهای پیشرفته جزء فضای الزامی مهدکودک‌ها و مراکز آموزش کودکان ۳ تا ۹ سال است و همه موظفاند این فضا را داشته باشند.»

وی می‌افزاید: «نقاشی آزاد یکی دیگر از بازی‌های مورد علاقه دانش‌آموزان است. کودکان دوست دارند روی در و دیوار نقاشی بکشند و محدودیتی برای این کار نداشته باشند. ما در اینجا، این فضا را برای کودکان فراهم کرده‌ایم و امکانات لازم مانند گواش هم در اختیار آن‌ها قرار داده‌ایم تا در فضایی کنترل شده، نقاشی آزاد داشته باشند. ما معتقدیم که نقاشی آزاد موجب پرورش خلاقیت، تقویت اعتمادبه‌نفس، تقویت هوش، برون‌ریزی هیجانان و تسلط بر خود می‌شود.»

رستوران کودک

بخش دیگری از خانه شادی، رستوران کودک است که در فضایی شاد و جذاب با وسایل لازم و انواع غذاهای سالم و مناسب برای کودکان با قابلیت برگزاری

حیوانات

خوانده می‌شود.

بازی دیگر در این بخش، بازی افکار روشن است. به این صورت که بچه‌ها دراز می‌کشند و چشم خود را می‌بندند. بعد، از آن‌ها سؤال می‌شود که در این حالت، چه چیزهایی را می‌بینید.

بچه‌ها در این شرایط دنیای اطراف را در ذهن خود بازسازی می‌کنند و معمولاً چیزهایی را که دوست دارند، می‌بینند.

خانم اویسی می‌گوید: «توجه داشته باشیم که ما نمی‌توانیم برای همه انسان‌ها از شیوه آموزشی واحدی استفاده کنیم و با توجه به تنوع آدم‌ها، تنوع آموزش‌ها را هم داریم. آموزش با تصاویر، آموزش موجودات ماقبل تاریخ و ناشناخته، برای بچه‌ها خیلی لذت‌بخش و جذاب است.»

کارگاه هنر و خلاقیت

«کارگاه هنر و خلاقیت» خانه شادی قزوین از دو بخش تشکیل شده است: بخش اول شامل فضاهایی برای شن‌بازی، خمیربازی، سفالگری و

شعار
امروز دنیا این است که
بچه‌ها هوش نمی‌خواهیم. همه
بچه‌ها هوش‌اند؛ ما به دنبال بچه
باهوش خلاق هستیم

دیگری

از برنامه‌هایی است که در خانه شادی اجرا می‌شود. در این بخش از خانه شادی، فضای جنگل، اعماق دریا و ... طراحی شده است. لباس‌های مختلف

حیوانات در اختیار بچه‌ها قرار می‌گیرد و هر یک از آنان می‌تواند نقش یک حیوان را بازی کند. تصاویر گوناگونی از حیوانات ماقبل تاریخ مانند دایناسورها نیز در اختیار کودکان قرار می‌گیرد. سپس مربی صدای یک حیوان را در می‌آورد و از بچه‌ها می‌خواهد که بگویند صدای کدام حیوان است، یا برای حیوانات جشن تولد برگزار می‌کنند. همچنین از بچه‌ها خواسته می‌شود که بگویند چه موجوداتی در اعماق دریا زندگی می‌کنند، یا درباره موجودات ماقبل تاریخ مانند دایناسورها صحبت کنند. علاوه بر این‌ها، برای بچه‌ها، قصه زندگی

جشن‌های تولد طراحی شده است. از مهم‌ترین اهداف این بخش، آشنا کردن کودکان با غذاهای مفید و آداب غذا خوردن و انجام دادن کارهای شخصی در این زمینه است.

گفت‌وگوی پایانی

در پایان بازدید از خانه شادی، از خانم اویسی درباره هزینه‌های تأسیس این مرکز، چگونگی انتخاب مربیان، استقبال مردم، نظر آموزش و پرورش درباره این مرکز و مشکلات و موانع کار پرسیدیم. او در پاسخ به این سؤال ما، ابتدا به هزینه‌های تأسیس این مرکز اشاره کرد و گفت: «حدود ۲۵۰ میلیون تومان برای تأسیس و راه‌اندازی خانه شادی هزینه کرده‌ایم. ملک آن هم استیجاری است. خانه شادی در یک فضای ۵۰۰ متری تأسیس شده است.»

ایشان اضافه کرد: «استقبال مردم از این مرکز روز به روز بهتر می‌شود، اما یکی از مشکلات جدی ما باور مردم نسبت به بازی است. آن‌ها همواره سؤال می‌کنند که مگر می‌توان از طریق بازی، بچه‌ها را آموزش داد؛ یعنی هنوز اکثر خانواده‌ها به این باور نرسیده‌اند که بازی می‌تواند یکی از بهترین روش‌های آموزش باشد. در این زمینه سازمان‌ها و نهادهای مسئول باید فرهنگ‌سازی کنند. خوشبختانه نگاه آموزش و پرورش قزوین به خانه

شادی مثبت است و تلاش می‌کنند که ما را در توسعه این کار یاری کنند.»

مدیر خانه شادی در ادامه گفت: «تیروی انسانی خانه شادی ۱۵ نفر شامل ۱۲ نفر مربی، ۲ نفر مسئول خدمات و یک نفر آشپز است.»

وی افزود: «من از بین ۵۰ تا ۶۰

نفر مربی، این ۱۲ مربی را انتخاب

کرده‌ام؛ زیرا معتقدم مربیان

مهم‌ترین نقش را در خانه شادی

بازی می‌کنند. به نظر من، صرف

تحصیلات برای کار مربیان کودک

کفایت نمی‌کند؛ زیرا آموزش

کودکان امری بسیار مهم و پیچیده

است و بنابراین مربی کودک علاوه

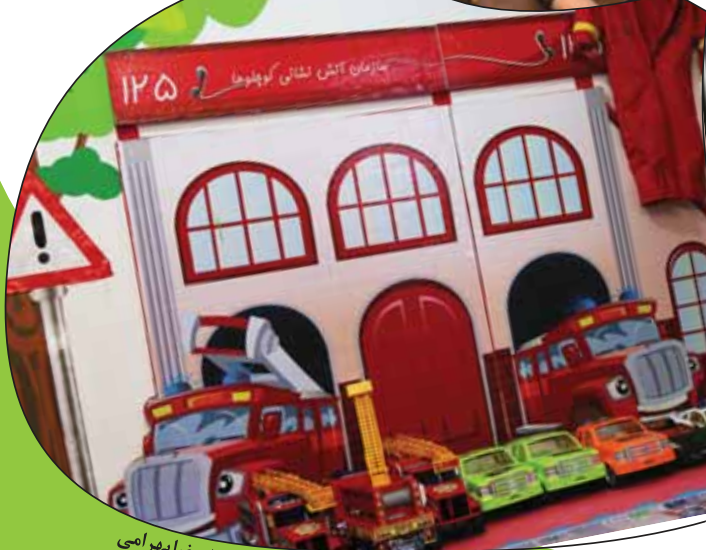
بر تحصیلات مرتبط، باید دارای

ویژگی‌های روحی، روانی و صبر و

حوصله زیاد و ... باشد. مربی کودک

باید بتواند با همه بدقلقی‌ها و بدخلقی‌ها

و بهانه‌جویی‌های کودکان کنار بیاید.»

عکس: غلامرضا بهرامی

یکی از مشکلات جدی ما باور مردم نسبت به بازی است. آن‌ها همواره سؤال می‌کنند که مگر می‌توان از طریق بازی، بچه‌ها را آموزش داد